

RAHANDUSMINISTEERIUM

KOKSi eksperdikomisjon koosolek
PROTOKOLL

26.09.2019 nr 14-2/5943-1

Tallinn 03.09.2019

Algus kell 14.30

Lõpp kell 16.40

Juhatas: Jaak Aab

Protokollis: Eveli Kuklane

Võtsid osa: Kaia Sarnet (Rahandusministeerium), Mart Uusjärv (Rahandusministeerium), Jan Trei (Eesti Linnade ja Valdade Liit), Airi Mikli (Riigikontroll), Jüri Mölder (Tartu linnasekretär), Mihkel Juhkami (Rakvere linnavolikogu esimees), Pipi-Liis Siemann (Türi vallavanem), Rait Pihelgas (Järva vallavanem), Toomas Sepp (Tallinna linnasekretär), Sulev Liivik (Rahandusministeerium), Veikko Luhalaid (Narva-Jõesuu linnavolikogu esimees), Sulev Mäeltsemees (Tallinna Tehnikaülikooli emeritprofessor), Vallo Olle (ekspert), Ave Viks (Rahandusministeerium), Andres Laisk (Saue vallavanem), Karin Tenisson-Alev (Järva vallasekretär).

Puudus(id): Georg Sootla (Tallinna Ülikool) Mikk Lõhmus (Lääne-Nigula Vallavalitsus), Liis Juulik (Saaremaa vallasekretär), Priit Vinkel (riigi valimisteenistuse juht).

Kutsutud: Martin Kulp (Rahandusministeerium), Olivia Taluste (Rahandusministeerium), Sulev Valner (Rahandusministeerium), Kady-Ann Sutt (Rahandusministeerium), Helen Kranich (Justiitsministeerium), Risto Kask (Rahandusministeerium), Anneli Apuhtin (Tartu linnavalitsus).

PÄEVAKORD:

1. **KOKSi muutmisel käsitletavate teemade ringi piiritlemine.** Sulev Valner
2. **KOV korralduse üldpõhimõtetest.** Olivia Taluste
3. **KOV ülesanded ja nende piiritlemine.** Olivia Taluste
4. **Muud küsimused:**
  - 1) **Võimalike analüüside tellimine.** Ave Viks
  - 2) **Järgmise koosoleku aeg ja teemad.**

1. KOKSi muutmisel käsitletavate teemade ringi piiritlemine

Sulev Valner andis lühikese ülevaate Rahandusministeeriumi esitatud ettepanekust KOKSi muutmisel käsitletavate teemade osas, mis oli osalejatele saadetud koos koosoleku kutsega. Ettepaneku aluseks olid eelnevatel erinevatel aruteludel kõlanud mõtted, sh ELVL-i töörühma poolt esitatud ettepanekud käsitletavate teemade ringi kohta. Saadud ettepanekutega prooviti võimalikult palju arvestada ning ühtegi teemat pole püütud vältida. Kavas on sees ka teemasid, mille puhul võib eeldada, et need ei leia KOKSis kirja panemist, ent mis vajavad ometi KOKSi kontekstis läbitöötamist. Kava on tehtud varasema räägitu põhjal, et mõistlik sagedus ekspertkomisjoni kohtumiseks on iga 2-3 kuu järel. Kui komisjon

aga arvab, et võiks näiteks kohtumised olla sagedasemad, siis on selles osas ettepanekud oodatud ning kava saab vastavalt ümber kujundada. Praegu on oluline põhimõtteliselt kokku leppida teekaart edasi liikumiseks.

Arutelu

Jaak Aab. Vabariigi Valitsuse tööplaanis on KOKSi väljatöötamiskavatsuse kooskõlastamiseks esitamise tähtaeg juuni 2020. Seega esimene oluline vahetulemus on VTK.

Sulev Mäeltsemees. Mõistete ühtlustamine on pakutud eelviimase koosoleku teemaks. Mõisteid tuleks oluliselt varem käsitleda, et me räägiksime ühesuguste terminitega ühesugustest asjadest.

Jaak Aab. Mõisteid tuleb vaadata iga temaatika puhul läbivalt.

Vallo Olle. Seosed teiste muudetavate valdkonna seadustega käsitletakse kava kohaselt protsessi lõpus, ent neid tuleks vaadata iga teema puhul kohe, kui neid seoseid on.

Olivia Taluste. Me vaatame seoseid läbivalt kõigi teemade juures, protsessi loogikast tulenevalt kontrollime peale VTK kooskõlastusringi eelnõu koostamise hakul seosed valdkonnaseadustega uuesti üle.

Mihkel Juhkami. ELVL-i vastavas töөрühmas arutasime, et riigi ja KOV suhted vajavad sarnaselt Skandinaaviamaade praktikaga käsitlemist ka laiemas partnerite vahelise suhte kontekstis. Praeguse kava kohaselt vaadeldakse peamiselt kontrolli võtmes riigi ja KOV küsimusi. Teeme ettepaneku, et rõhk ei ole mitte ainult juhtimise ja kontrolli küsimustel, vaid ka riigi ja KOV suhetel laiemalt.

Jaak Aab. Arvestame. Vaatame ju KOKSi üle muuhulgas ka selleks, et anda rohkem otsustusõigust ja paindlikkust kohalikele omavalitsustele.

Toomas Sepp. Esitatud ettepanek on sümpaatne. Kaks märkust: valimiskorralduse võiks tõsta märtsi teemaks ning rahastamise, finantsjuhtimise ja järelevalve teemad võiks arutada ühel koosolekul. Siis oleks suhted riigiga ühes plokis.

Olivia Taluste. Protsessi käigus võib lisanduda uusi teemasid ning kava võib ka hiljem muutuda. Arvestame võimalusel ettepanekutega.

Jaak Aab. Saan aru, et üldiselt on pakutu vastuvõetav.

Mihkel Juhkami. Kuidas formuleeruvad võimalikud sõnastused? Mõistlik ei ole, kui seda tehakse eri inimeste poolt eri kohtades.

Arutelu tulemusel pakuti välja, et VTK ja eelnõu algtekstid koostab saadud ettepanekuid arvestades Olivia Taluste. Sõnastusi puudutavaid ettepanekuid saab esitada Rahandusministeeriumisse.

2. KOV korralduse üldpõhimõtetest

Olivia Taluste selgitas, millist sisendit on varasematel aruteludel antud KOKS § 3 muutmisvajaduse osas. Üle Eesti toimunud aruteludel küsiti muuhulgas, kas omavalitsuse aluspõhimõtteid on vaja muuta ning kuidas. Tagasiside on pigem olnud üleüldine ja muutmisvajadust toetav, ent konkreetseid muutmissetepanekuid ei ole eriti tehtud. Kas teie hinnangul on veel selliseid põhimõtteid ja väärtusi lisaks olemasolevatele, mida peaks KOKSis sätestama?

Arutelu

Jüri Mölder. KOKSis olev valitud loetelu deklaratiivsetest põhimõtetest on pigem juhuslik ja tekitab küsimusi. Valdav osa siin kirjas olevaid põhimõtteid on iseenesestmõistetavad või tulenevad mingist muust õigusaktist – põhiseadusest või hartast. Kui üldpõhimõtetena midagi välja tuua, siis võikski olla KOV küsimuste iseseisev otsustamine ja mõned põhiprintsiibid veel. Praegune loetelu on ülideklaratiivne ja ei ole aru saada, miks just üks või teine põhimõte on otsustatud siin välja tuua.

Andres Laisk. Üldpõhimõtete paragrahv tuleks ümber sõnastada. Ei tohiks jääda senisel kujul suvaline loetelu.

Vallo Olle. Jagan Jüri Möldri mõtet. Siin ei ole praegu ühtegi sellist põhimõtet, mida ei ole võimalik tuletada põhiseadusest või hartast. Ei ole sel kujul vaja.

Airi Mikli. Mina olen vastupidisel seisukohal. Mõõnan, et praegune sõnastus võib-olla ei ole õnnestunud, ent siiski on jätkuvalt vajalik, et KOKSis oleks säte, mis sõnastab kõige olulisemad väärtused, kasvõi loosunglikult. See säte võiks kirjeldada põhimõtteid, mis puudutavad riigi ja KOV suhet, inimeste õigusi ja ka kaasamist. Praktikast on sageli vaja tulla tagasi küsimuse juurde, miks KOV üldse ühte või teist asja teeb. On juurdunud arusaamine, et KOV on teenusepakkuja. Pole mõistetud, et KOV on ennekõike kohaliku elu korraldaja ja keskvoimu tasakaalustaja. Juurde paneksin ka punkti, et KOV peab munitsipaalvara valitsema heaperemehelikult, nagu on põhimõte sõnastatud ka riigivara seaduses.

Jaak Aab. Kas § 3 nimetatud põhimõtted ja harta põhimõtted kattuvad?

Olivia Taluste. Hartas on samad asjad pikemalt ja keerukama sõnastusega.

Mihkel Juhkami. ELVL-i mõte ei olnud mitte see, et aluspõhimõtteid ei peaks kirjas olema. Pigem on meil ettepanek, et see ei oleks vormistatud praegusel kujul loeteluna, vaid jutustavamalt ja väärtust kandvalt. Võib kaaluda ka viidet hartale.

Olivia Taluste. Normitehnika reeglite järgi ei ole hea toon viidata põhiseadusele ega välislepingutele. Neid peab nagnii kohaldama.

Sulev Mäeltsemees. Need põhimõtted on kuldreeglid, mis on kirja pandud 25 aastat tagasi. Elu on näidanud, et tekib olukordi, kus tuleb pöörduda põhimõtete juurde. Toetan Airi Mikli mõtteid.

Jüri Mölder. Igal sättel peab olema eesmärk – miks me seda tööd teeme ja kes on täpselt adressaat. Arvamuste ühisosa on see, et põhimõtted tuleks üle vaadata. §-i 3 sisu tuleb ümber mõtestada.

Rait Pihelgas. KOKSi esmane sihtrühm peaks olema ennekõike volikogude liikmed, järgmisena kodanikud ja ametkonnad. Kõik peaksid KOV üldpõhimõtetest ühtemoodi aru saama.

Sulev Liivik. Aluspõhimõtted ja väärtused on väga olulised, sest ülejäänud paragrahvid hakkavad neist sõltuma.

Olivia Taluste. Rahandusministeerium vaatab aluspõhimõtted võrdlevalt harta tekstiga üle.

Jaak Aab. Kokkulepe – väärtuspõhimõtted peavad olema kirjas, aga küsimus on, kuidas on sõnastatud.

Mihkel Juhkami. Teeb ettepaneku tõlkida eesti keelde Soome kohaliku omavalitsuse seadus. Kahe seaduse võrdlemisel ilmneb, et KOKS-is on palju pikki loetelusid, samas kui Soome kohaliku omavalitsuse seaduses neid praktiliselt ei ole. Võiksime võtta eesmärgi, et teeme vähem loetelusid.

Mart Uusjärv. Meil on plaanis tellida mõned ekspertarvamused, aga võime kaaluda, et ühe ekspertarvamuse asemel teeme hoopis Soome seaduse tõlke.

Jaak Aab. Ootame ka teie ettepanekuid, kuidas võiks sõnastada kohaliku omavalitsuse aluspõhimõtteid.

Toomas Sepp. Kui me konkreetseid põhimõtteid nimetame, siis iga põhimõtte kohta võiks olla mingi selgitav lause, mida sellega silmas peetakse. Näiteks mida tähendab mingi teenuse osutamine soodsaimatel tingimustel.

Helen Kranich. Teeme praegu uut VVS-i, kus on läbivaks põhimõtteks sisemine paindlikkus. Sel taustal poleks õige, kui KOVid oleks vastupidiselt väga jäigalt reguleeritud.

Toomas Sepp. Kas siin ei tuleks läbi mõelda, kuidas KOKS suhestub teiste KOV seadustega – KOFS, kohalike maksude seadus jt. Võimalikult palju asju võiksid olla koos ühes seaduses, et ei tekiks terminoloogilist arusaamatust ja regulatsioonid oleks paremas kooskõlas.

Airi Mikli. Olen nõus, et KOFS-i ja kohalike maksude seadus tuleks sisse kirjutada KOKSi.

Jaak Aab. Selles asjas on erinevaid seisukohti, aga küsimus on põhjendatud. Üks küsimus on, et kui mõnes valdkonnas tuleb muudatusi, kui sageli me seda suurt ühte seadust peame muutma hakkama.

Olivia Taluste. Seaduste mehhaaniline kokku tõstmine ei ole kooskõlas õigusloomepoliitika põhialustega.

Sulev Liivik. Ka kõik erinevad riigikorraldust puudutavad seadused ei ole ühte kohta kokku pandud. Rahanduslikud mõisted on päris omaette mõisted, need ei ole tavalised KOKSi mõisted. Suur osa KOFS-i on saneerimise protseduuri kirjeldus.

Jaak Aab. Rahandusministeerium võib välja joonistada pildi, et millised need valdkonna olulised seadused praegu on ja kuidas nad edaspidi omavahel suhestuvad. Rahandusministeeriumil on olnud seisukoht, et paindlikkuse huvides ei ole mõtet kõiki teemasid KOKSi kokku panna.

Andres Laisk. Ka ELVL-i töögrupis pole selles osas ühist seisukohta.

Toomas Sepp. Mõte pole mitte selles, et need kõik seadused iga hinna eest kokku kirjutatakse, vaid selles, et tuleb selgeks teha, mis on ühe ja mis on teise kontekst ja miks me neid ühes seaduses käsitleda ei saa, ehkki sellel oleks suuri eeliseid.

Jüri Mölder. Oleme soovinud, et KOV seadusandluse osas viidaks läbi dereguleerimine. Meil on seadusi, mille järgi pole sisulist vajadust. Me ei taha tingimata omavalitsuskoodeksit, vaid mõistliku reguleerimise astmega hästi loetavat seadust. Ei ole mõistlik ette välistada, et mingeid teemasid ei ole võimalik KOKS-i üle tuua.

Airi Mikli. Ühtlasi tuleb analüüsida, kas see kõik, mis on täna KOKSis kirjas, peab olema üldse seaduse tasandil reguleeritud.

Jaak Aab. Kaardistame ära. Arvestame mõtteid, mis siin kõlasid ja mõtleme, kuidas selle temaatikaga uuesti teie ette tulla.

3. KOV ülesanded ja nende piiritlemine

Olivia Taluste andis teema kohta lühikese ülevaate. Kui seaduses ei ole piiritlemist, et mingi ülesanne on riiklik, siis jätkuvalt on KOVidel mulje, et seadustes on segane, millised on omavalitsuslikud ja riiklikud ülesanded. Ülesannete olemus on tekitanud praktikas palju vaidlusi nii KOVide kui erinevate ministeeriumitega. Seaduses või selle seletuskirjas võiksid olla sõnastatud hea tahte kokkuleppena piiritlemiskriteeriumid, kuidas teha vahet omavalitsuslikel vabatahtlikel ja kohustuslikel, riiklikel ja riigi-KOV segaülesannetel ning kuidas tagatakse erinevate ülesannete puhul rahastamine. Samuti peaks olema selgemalt reguleeritud, kuidas segapädevuses olevate ülesannete puhul rahastamine ja vastutus KOVi ja riigi vahel jaguneb. Loodud võiks olla ka mehhanism, kuidas vaidlusi ülesannete olemuse üle lahendatakse. Aluseks saab võtta Riigikohtu 16.03.2010 vastava lahendi.

Arutelu

Jüri Mölder. ELVL-is jõuti arusaamiseni, et tänane seaduse sõnastus (KOKS § 6 lõiked 1 ja 2) tuleks täiesti kõrvale jätta, see on aegunud ning ei anna meie arvates KOV ülesannetest head ülevaadet. Pigem võiks vaadata Soome eeskujul, kus üldse sellist ülesannete loetelu ei ole. Arutasime, et selle seaduse kirjutamise protsessis me ei jõua üksmeelele, millised ülesanded on täpselt riiklikud ja millised omavalitsuslikud. Peaksime esitama piiritlemiskriteeriumid, nagu Olivia Taluste välja pakkus. Läbirääkimiste töörühma kaudu ülesannete piiritlemises kokku leppimine ei ole hea lahendus, riik jääb ikka asju jõupositsioonilt lahendama. Peaksime seadusesse sisse kirjutama võimaluse, et KOV-id siiski ei täida kõik samu ülesandeid. Mingi piirini oleme seda juba rakendanud – nt maakonnakeskuse omavalitsuste ülesannete ring on laiem. Seaduses võiks olla põhimõte, et üks KOV võibki printsiibis paluda, et teine KOV täidab tema eest mingit ülesannet. See võimaldaks ka korraldada KOV-ide koostööd märksa paremini. Näiteks õiguskantsleri järelevalvest kumab läbi seisukoht, et rahapuudus ei ole vabandus mingite ülesannete tegemata jätmiseks.

Toomas Sepp. Riiklike ülesannete puhul, mis on KOVidele delegeeritud, peaks selgemini olema sõnastatud ka, millise standardiga peab teenus olema osutatud. Selle põhjal saab arutada ka rahastamist, sh teenuse hinnas peavad olema administreerimiskulud.

Jaak Aab. Teatud teenuste juures on ühtlane tase vajalik, ent see ei tohiks liiga detailselt KOVe siduda. Riigireformi analüüsi käigus peavad ametid ja asutused muuhulgas hindama, et milliste osutatavate teenuste osas võiks kaaluda KOVidele üle andmist ja mida peaks täitma jääma riik.

Airi Mikli. Kindlasti peaks KOKSis olema tavalisel inimesel võimalik aru saada, mis on omavalitsuslik ülesanne ja mis on riiklik ülesanne. Seda pidas ka Riigikohus silmas 2010. aasta otsuses. Erinevalt Rahandusministeeriumist teistes ministeeriumites ei saada sageli aru ülesannete jagunemisest. Arvatakse näiteks, et kui riik koostab mõnele teenusele standardi, siis on tegu ka riikliku ülesandega. Ent algselt ju KOVid ise soovisid ühetaolist standardit. Eraldi põhimõtteline küsimus on ka selles, kas KOV võib võtta vabatahtlikke ülesandeid kui tal kohustuslikud on täitmata. Kohustuslikud ülesanded seotud sageli ka elanikele põhiõiguste tagamisega.

Jüri Mölder. Küsimus on ka rahastuses. KOV-id ei saa ju täita ainult kohustuslikke ülesandeid nii, et vabatahtlike ülesannete täitmiseks raha üldse ei jää.

Airi Mikli. Läbi jookseb ka küsimus, kes on ülesannete täitmisel subjektiks. Kas ainult oma territooriumil kõigile või oma elanikele ka väljaspool territooriumi.

Veikko Luhaid. Kas tegu on üldse kohaliku omavalitsusega, kui ta täidab ainult kohustuslikke ülesandeid ja vabatahtlikke võtta ei saa, sest kohustuslikud ei ole täies mahus täidetud?

Sulev Mäeltsemees. Välismaalased küsivad sageli, kui palju teil KOVid vabatahtlikke ülesandeid saavad täita. Puudub ülevaade KOVide poolt vabatahtlikult täidetavate ülesannete üldpildist ja kuludest. See võiks olla ühe tellitava analüüsi teema.

Vallo Olle. Mõte oli, et ülesannete liigitus koos kriteeriumitega peaks olema seadusesse kantud. Segapädevuse piiritlemise kriteeriumite sõnastamisega võime minna liiga kaugele ja tekitada segadust. Siin võiks olla ettevaatlik. Taaskord, kes on seaduse adressaat. Tingimust, et kui kohustuslikud ülesanded on täitmata, siis vabatahtlikke täita ei saa, ei tohiks küll nii seada. Kas riik ise saab öelda, et tal on kõik ülesanded täidetud? Millised on need kriteeriumid, mille alusel saame öelda, et nüüd on KOV ülesanne täidetud. Seda saab lõplikult öelda ainult vastavate kohtuvaidluste järel.

Airi Mikli. Kas seniks, kuni KOV-is pole loodud kõigile vajajatele lasteaiakohti, ei saaks vabatahtlikke ülesandeid täita?

Sulev Liivik. Riiklike ülesannete osas on meil juhend olemas. Ja me rakendame seda. Ülesanne on riiklik siis, kui KOV on agentuuri rollis ning teenuseid peab pakkuma kõigile üle Eesti. Me ei saa KOVi vabatahtliku ja kohustusliku ülesande piiri tõmmata, see on võimatu ja rahaliselt veel võimatum. Segapädevuses ülesannete puhul peavad mõlemal olema oma kindlad rollid, mitte mõlemad tegema sama asja. Ei saa sellist analüüsi teha, kus oleks ülevaade kõigist KOV vabatahtlikult täidetavatest ülesannetest.

Jüri Mölder. Ükski ühepoolset kehtestatud juhend ei likvideeri vaidlusi. Kuni pole kokkulepet, lahendatakse vaidlused kohtus. Ehkki see olukord on totter, kui riik ja KOV omavahel kohut käivad. KOVid tunnetavad, et hiilides liigutatakse ülesandeid KOVidele üle, kuid ilma rahata. Levinud ka KOVile riigiorganitega paralleelsete järelevalvepädevuste tekitamine, mis ei ole kuidagi põhjendatud.

Jaak Aab. See läheb üldettepanekuga kokku – piiritleda põhimõtted, millised on riiklikud ja millised kohaliku omavalitsuse ülesanded.

Toomas Sepp. Vaatame suurt pilti: on avalikud ülesanded, mida Eesti riigis peab pakkuma. Kui võtame välja riigi ülesanded ja eriseadustes toodud kohalike omavalitsuste ülesanded, alles jääb hall maa. Kas seda halli ala on võimalik kirjeldada ja võimalikult vähemaks saada?

Airi Mikli. Me ei pea selle halli ala sõnastamisega palju vaeva nägema. Põhimõtte võiks olla, et eristame riiklikud ülesanded ning kõik ülejäänud on omavalitsuslikud ülesanded.

Toomas Sepp. Me ei saa seda kõike enda peale võtta.

Olivia Taluste. See põhimõtte on kirjas ka Riigikohtu 2010. a lahendis. Kui mingi KOV täidetav ülesanne ei ole seaduses sätestatud riiklikuna, siis tuleks seda käsitleda omavalitsuslikuna. Ülesannete piiritlemise juhendis ka see põhimõtte kirjas, et tuumakam osa avalikest ülesannetest peaksid kuuluma KOV kompetentsi.

Mihkel Juhkami. Eristada KOV ülesandeid, mis on kohaliku omavalitsuse puhul vabatahtlikud või kohustuslikud, ei ole üldse mõistlik. Raha ei saa olla eristamise ainus alus, sest raha ei ole kunagi piisavalt – võtame näiteks teede hoolduse.

Airi Mikli. Enesekorraldusõigus tähendabki seda, et KOV saab leitud ise, mida on vaja teha.

Rait Pihelgas. Kui räägime KOV korralduse seadusest, siis meil ei ole mingeid vabatahtlikke ülesandeid. Peamine ülesanne on korraldada kohalikku elu ja see ei ole vabatahtlik ülesanne.

Pipi-Liis Siemann. See ülesanne, mida riik ei ole käskinud teha, ei ole seepärast veel vabatahtlik, vaid see on kohaliku elu korraldamine.

Anneli Apuhtin. Mõni vabatahtlik ülesanne võib KOVile prioriteetsem olla mõnest kohustuslikust ülesandest.

Andres Laisk. Selline lähenemine toetab ka KOV autonoomia suurendamise põhimõtet. Võib olla mõistlik võimaldada koostöoga lahendada mõnede teenuste pakkumist, mida praegu kohustab seadus kohapeal lahendada, näiteks lasteaiakohtade osas.

Helen Kranich. Minu jaoks ei ole hägune ala ülesannetes iseenesest halb, vaid loomulik pinevus riigi ja KOV tasandi vahel. Keeruline väita, et kui seaduses ei ole KOV ülesannet loetud riiklikuks, siis see on omavalitsuslik, kuna vaidlused ülesande olemuse osas võivad ikka tekkida.

Jüri Mölder. Meil on võimalus läheneda ka vastupidi ja kirjutada, et kui seaduses pole öeldud, et tegu on kohaliku omavalitsuse kohustusliku ülesandega, on tegu riikliku ülesandega.

4. Muud küsimused

1) Võimalike analüüside tellimine

Ave Viks selgitab, et Rahandusministeerium on kavandanud ekspertanalüüside tellimist. Nüüd tuleks välja valida kõige prioriteetsemad küsimused, mille osas tellida analüüsid juba sel aastal. Rahandusministeerium on sõnastanud neli esimest võimalikku analüüsitemat. Lisaks tuli ettepanek tellida Soome kohaliku omavalitsuse seaduse tõlge. Rahandusministeerium saadab analüüsiküsimuste kohta kirja teel täpsemad selgitused, oodatud on komisjoni liikmete tagasiside ja ettepanekud nädala jooksul.

Arutelu

Jan Trei. Kas on kavas analüüsida Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kohtulahendeid KOVide kohta?

Ave Viks. Kõikehõlmavalt mitte, aga iga arutusele tuleva teema osas kindlasti, kui seda ette valmistame.

Airi Mikli. Teen ettepaneku lisada haldusjärelevalve olemuse analüüsi. Seda pole võibolla tarvis eraldi tellida, ehk on Justiitsministeerium seda teemat juba detailsemalt analüüsinud. Võin sellest omavahel täpsemalt rääkida.

Mihkel Juhkami. Analüüsida võiks KOV-ide poolt ühiselt täidetavate ülesannete ja delegeeritavate ülesannete teemat, kus on sanktsioonide rakendamised, järelevalved jm teemad. Me eeldame, et koostööd tehtaks rohkem, täna on see takistatud.

Veikko Luhala. Teisele KOVile ei saa delegeerida riikliku sunni või järelevalvega seotud ülesandeid. Näiteks ehitusjärelevalve.

Toomas Sepp. Loetelus toodud ühinguõigus on liialt üldine, täpsemalt võiks keskenduda ettevõtluses osalemise teemale – kus on piirid, mida võib teha ja mida mitte, millal ja kuidas saab turukonkurentsiasoaleda jne.

Ave Viks. Märksõnadena on need küsimused analüüsis kavandatud.

Olivia Taluste. Aga analüüsimist vajab ka ühinguõigus selles tähenduses, et kuidas organeid valitakse, kuidas koosolekul osaletakse, KOV ei sobitu hästi ühinguõiguse raamistikku. Justiitsministeeriumi tellimisel 2018. aastal koostatud ühinguõiguse revisjon KOVide äriühingute, MTÜde ja SAde erisusi ei käsitlenud.

Ave Viks. Kõik ettepanekud, sh analüüsi teostajate osas, on oodatud. Saadame põhjalikuma analüüside lahtikirjutuse ja ootame tagasisidet. Kui keegi tunneb, et võiks ise mõne teema läbi analüüsida või oskab soovitada analüüsi koostajat, siis on ka need mõtted oodatud.

2) Järgmise koosoleku aeg ja teemad

Jaak Aab. Sobiv aeg järgmiseks koosolekuks näib olevat 26. november kell 14, kestvusega 16.30ni.

Rait Pihelgas. Iga kord ei pea Tallinnas kohtuma, järgmine kord võib tulla külla Järva valda.

Jaak Aab. Teeb ettepaneku järgmine kord kohtuda veel Tallinnas. Küll võib olla, et hiljem, kui mõne arutelu puhul ongi vaja võtta pikemalt aega, siis võiks koosolekuks välja sõita.

Otsustati:

1. Pakutud koosolekute plaanis tehakse tehtud ettepanekute põhjal muudatused. Komisjoni liikmetele saadetakse muudatustega koosolekute plaan koos protokolliga üle vaadata.
2. KOKS § 3 loetelust loobutakse, sõnastatakse väärtuspõhimõtted KOVi toimimise kõige olulisemate printsiipidena.
3. Rahandusministeerium kaardistab kohaliku omavalitsuse toimimist käsitletavate olulisemate seaduste rollid ning analüüsib, kas ja mis ulatuses on teisi seadusi võimalik käsitleda KOKSis.
4. Rahandusministeerium pakub välja kriteeriumid riiklike ja kohaliku omavalitsuse ülesannete piiritlemiseks, millega ekspertkomisjon saab nõustuda või mille osas teha ettepanekuid.
5. Rahandusministeerium edastab võimalike tellitavate analüüside/ekspertarvamuste kohta ekspertkomisjonile täiendavat infot. Ettepanekuid analüüside osas oodatakse nädala jooksul.
6. Rahandusministeerium tellib välispraktika võrdluseks Soome kohaliku omavalitsuse seaduse eestikeelse tõlke.
7. Järgmine eksperdikomisjoni koosolek toimub 26. novembril kell 14-16.30 ministeeriumite ühishoones Suur-Ameerika 1.

(allkirjastatud digitaalselt)

Jaak Aab

Koosoleku juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)

Eveli Kuklane

Protokollija